

Abiks paadimehele

SISUKORD

Väikelaevajuhile	3
Sõidupiirkondadest	3
Veesõidukit ostes	4
Ülevaatusetest	5
Ilm	6
Magnetkompassi kasutamine	8
Suunamääramine	8
Merekaartidest	9
Meresõitjale vajalikud mõõtühikud	9
Poid ja toodrid	12
Tuled meremärkidel	13
Tuled ja märgid laevadel ja paatidel	13
Põhilised teeandmise reeglid	16
Liiklusest Tallinna lähel	17
Väikelaevajuhi vastutus	18
Meresõit välisriikidesse	19
Randumine ja sildumine	20
Rannikul ja väikesaarel	20
Paadi kinnitamine kai külge	21
Ankrud ja ankruotsad	21
Paadi kinnitamine poile	21
Kui oled üle parda kukkunud	22
Uppuja päästmine	23
Varustusest	24
Päästevestidest	27
Tulekahju	28
Alajahtumine (hüpotermia)	29
Esmaabi alajahtumise korral	30
Esmaabivarustus	31
Merehaigusest	31
Madalal	32
Mereside	33
Hädasignaalid	34
Peatumismärguanded	36
Veesõiduki korrashoid	36
Sõlmed	38
Head meretavad	39
Head sadamatavad	39
Kasulikke viiteid	40

VÄIKELAEVAJUHILE

Abiks Paadimehele teatmikku on koondatud need olulised põhitõed, mida iga väike-laevajuht on kohustatud teadma, et tagada enda ja kaasreisijate turvalisus. Vajalikke juhiseid ja meeldetuletusi leiab nii algaja kui kogunud hobisõitja.

Et ka sinu meresõit mööduks ohutult, ole kursis heade meretavadega, tunne seadus-andlust ning varusta end õigete ohutus-, pääste- ja esmaabivahenditega. Ka sel juhul, kui sinu veesõidukiga liiklemisel pole juhiluba nõutud, tuleb väikelaevajuhi koolituse läbimine kasuks. Et hädaolukorras oskaksid õigesti käituda, läbi esmaabikoolitus ja raadioside operaatori kursust.

SÕIDUPIIRKONDADEST

Merel ja laevatatavatel sisevetel reguleerib väikelaevade liiklemist **meresõiduohutuse seadus**.

Eesti siseveed on: **sisemeri** ja sadamarajatiste kõige merepoolsemaid punkte ühendavast mõttelisest joonest kalda poole jäävad **Eesti sadamate veed** ning **jões, järved** ja **muud veekogud**, mille kõik kaldad asuvad Eesti maa-alal.

Laevatatavad siseveed seisuga 1. jaanuar 2008 on: Suur Emajõgi, Väike Emajõgi Võrtsjärvest Pikasilla sillani, Võrtsjärv, Peipsi järv, Pihkva järv ja Lämmijärv ning nimetatud järvedesse suubuvate jõgede laevatatavad suudmed ja alamjooksud, Narva veehoidla ja Narva jõgi Peipsi järvest kuni Narva koseni. Laevatatavate sisevete kohta saab infot Veeteede Ametist. Muudel sisevetel ja avalikel veekogudel liiklemist reguleerib Veeseadus ning kohalike maa- ja omavalitsuste määrused.

Piiriveekogu on veekogu (jõgi, järv või tehisveekogu), mida mööda kulgeb riigipiir (Riigipiiri seadus). Tutvu piirirežiimi eeskirjaga enne Narva jõe, Peipsi järvele ja Lämmijärvele minekut.

Sisemeri on mereala, mis asub territoriaalmere lähtejoone ja ranniku vahel.

Territoriaalmeri on sisemerega külgnev mereala, mille välispiir on määratud Mereala-piiride seadusega. Territoriaalmeri välispiir on Eesti riigipiir.

Territoriaalveed on sisemeri koos territoriaalmerega, ulatudes ranna piirist riigipiirini.

Majandusvöönd on väljaspool territoriaalmerd asuv ja viimasega külgnev mereala, mille välispiir on määratud naaberriikidega kooskõlastatult.

Rannikuvesi – rannikulähedane merevesi maismaa pool joont, mille iga punkt on ühe meremiili kaugusel mere pool lähimast punktist lähtejoonel, millest mõõdetakse territoriaalvee laiust (Veeseadus §2 lg29).

Kohalik rannasõit – meresõit Eesti rannikulähedastes vetes kuni 20 meremiili kaugusel kaldast.

D-kategooria väikelaevad sobivad konstruktsiooniliste ja ehituslike nõuete tõttu liiklemiseks vaid kaitstud vetel (väikesed lahed, järved ning jõed), kus ka ilmaolude halvenedes ei teki ohtlikku lainetust ja tuult.

VEESÕIDUKIT OSTES

- Uut veesõidukit ostes pööra peale sobivuse ja välimuse tähelepanu ka sellele, et paat oleks varustatud CE-tähisega ehitajaplaadi ja HIN-(CIN-)koodiga, mis kinnitavad, et alus on ehitatud vastavalt euronõuetele. Lisaks peab kaasas olema ka kasutusjuhend ja vastavustunnistus. Väikelaevu, mis on toodetud peale 1. maid 2004 ning millel ei ole CE-märgistust, ei lasta riigipiiril tollist läbi.
- Ehitajaplaadil on märgitud paadi lubatud sõidupiirkond:
A – piiramatu, B – avameri, tuul kuni 8 palli, laine kõrgus kuni 4 m, **C – rannalähedased veed**, tuul kuni 6 palli, laine kuni 2 m, **D – kaitstud veed**, tuul kuni 4 palli, laine kuni 0,3 m. Plaadil on ka suurim lubatud mootori võimsus, lubatud inimeste arv ja lasti ning inimeste maksimaalne lubatud kaal. Ehitajaplaat paigaldatakse tavaliselt paadi ahtri peegli siseküljele. HIN-(CIN-)kood on vormitud või graveeritud paadi ahtri peegli välisküljele, 20 cm allapoole tekijoot. Sealt saab teada ka veesõiduki ehitamisaasta.
- Kasutatud veesõidukit ostes veendu, et see oleks heas tehnilises korras ja meresõidukõlblik. Plastist kere puhul kontrolli, et kerel ei oleks varjatud vigastusi või osmoosi. Veeteede Ameti inspektorid võivad soovi korral teha täiendava tehnilise ülevaatuse.
- Enne veesõiduki ümberehitust konsulteeris spetsialistidega ja Veeteede Ameti inspektoritega. Näiteks tekiehituse lisamine ja sisemootori vahetamine päramootori vastu muudab oluliselt aluse raskuskeset ja püstivust.
- Registreeri veesõiduk **ARK-i** või **kohtu registrisse**, kui see on nõutud.
- Kui veesõiduk on registris, kanna **paadile ja ujuvvarustusele** registrist saadud tähis.
- Võimalike kahjude korvamiseks on soovitatav veesõiduk kindlustada.

Vajalikud dokumendid

- **Väikelaeva registreerimistunnistus.**
- Väikelaeva **juhtimisõigust tõendav dokument**, kui on nõutud. Veesõiduki, mille purjepind on kuni 25 m² või mootori võimsus kuni 25 kW, juhtimiseks ei nõuta väikelaevajahi tunnistust juhul, kui veesõiduk sõidab valgel ajal ja hea nähtavuse korral merel kuni 5 meremiili kaugusel rannast ja sisevetel kuni 9 kilomeetri kaugusel kaldast.
- Kui väikelaeva kasutab isik, kes ei ole selle omanik, peab tal kaasas olema ka väikelaeva **kasutusõigust tõendav dokument**.
- Meresidevahendit (VHF, MF, HF raadiojaama) võib väikelaeval kasutada isik, kes on läbinud vastava väljaõppe ja omab **piirangutega raadiosideoperaatori** (*Restricted Operator's Certificate*) või **raadiosideoperaatori** (*General Operator's Certificate*) **tunnistust**. Isik, kes ei oma nimetatud tunnistusi, võib raadiojaama sideks kasutada vaid hädaolukorras.
- Võta kaasa **isikut tõendav dokument**.
- Välisriigis võidakse küsida ka raadiojaama tunnistust - **raadioluba**.

ÜLEVAATUSTEST

Registreerimiseelne ülevaatus

Registreerimiseelset ülevaatuset väikelaevale teostab Eesti Riiklik Autoregistrikeskus (ARK) enne väikelaeva kandmist liiklusregistrisse. Registreerimiseelset ülevaatuset tehakse kõigis ARK-i kontorites üle Eesti (v.a Maardu). Riigilõivu tasutakse vastavalt ARK-i riigilõivude hinnakirjale.

Info ARK-i kodulehel <http://www.ark.ee/atp/?id=231>, kontakttelefon **620 1200**.

Riigilõivude kohta leiab infot Riigi Teatajast: <https://www.riigiteataja.ee>

Kui ARK-is toimival ülevaatusel selgub, et mõningad väikelaeva andmed puuduvad, saadetakse väikelaev täiendavalt Veeteede Ametisse (VA) tehnilisele ülevaatusel.

Riigisiseseel veesõiduki omaniku vahetusel ei ole ülevaatusel tegemine nõutav, kuid registris muudatuste tegemiseks tuleb ARK-i esitada uue omaniku andmed.

Tehniline ülevaatus

Veeteede Amet (VA) teostab alla 12-meetristele laevadele tehnilist ülevaatuset enne nende registreerimist ARK-i liiklusregistrisse.

Samuti teeb VA alla 12-meetristele laevadele korralist (iga-aastast) tehnilist ülevaatuset, mida viivad läbi VA väike- ja siseveelaevade osakonna inspektorid üle Eesti. Veesõiduki võib ülevaatusel tuua ise, kuid võib ka kutsuda inspektori kohale. VA inspektori kohalekutsumine on tasuta.

Enne väike- ja siseveelaevade ning alla 12-meetriste laevade tehnilist ülevaatuset VA-s tasu riigilõivu vastavalt veesõiduki pikkusele ja vanusele (riigilõivuseadus seisuga 01.01.2007, §165). Kui maksad riigilõivu (Interneti) pangas, siis kirjuta seletuse reale laeva kirjeldav tunnus (registreerimisnumber, selle puudumisel HIN- või CIN-kood või paadi tüüp). Mitme veesõiduki kohta riigilõivu tasumisel märgi seletuse reale, kui mitme veesõiduki eest tasutakse. Tehnilisel ülevaatusel esita inspektorile riigilõivu tasumist tõendav kviitung või (Interneti) panga väljatrükk.

Ka veesõiduki konstruktsioonilise ümberehituse ja enda tarbeks ehitatud väikelaeva valmimise järel on vajalik tehniline ülevaatus VA-s. Probleemide vältimiseks konsulteerige enne veesõiduki (ümber)ehitamist VA spetsialistidega.

.....

Ülevaatusel aeg lepi inspektoriga eelnevalt kokku telefonil **620 5750** või **620 5751**

.....

ILM

Mereilmateadetega kursisolemine peaks olema harjumus ka siis, kui sinu veesõiduk on sadamas, laurikohas või kaldavees. Mitme päeva prognoose teades on meresõidu ettevõtmine lihtsam. Merel olles tuleb lähiaja ilmaprognoose kuulata pidevalt, eriti juhul kui on oodata tormi ja äiksepilvi. Halva ilma korral oota enne merele minekut seni kuni ilmaolud muutuvad paremaks, ära hinda oma võimeid üle. Kui satud merel tormi kätte või udusse, otsi kiiresti ohutu koht, laevateedest eemal ning oota ilma paranemist.

Eesti Raadio annab mereilmateateid kaks korda ööpäevas: kell 07.05 ja 17.05, tavalisi ilmateateid pea igal täistunnil peale uudiseid. Ka televisiooniuudiste järel ja veebilehtedelt (www.ilm.ee või www.emhi.ee) leiab reisi planeerides piisavalt teavet. Infot saab ka helistades EMHI tasulisele telefonile **900 1032**.

Mereilmateadetes antakse nähtavuse tingimused, tuule kiirus ja laine kõrgus, samuti tugeva tuule- (14–20 m/s) ja tormihoiatus (üle 21 m/s).

Tallinn Raadio VHF kanali **69** (1650 kHz) kaudu edastatakse ilmaennustusi **kell 06.33 ja 15.33** kohaliku aja järgi (LT), info nii eesti kui inglise keeles. 16. kanalil edastatakse eelteade selle kohta, millisel kanalil ilmainfot kuuleb.

Navigatsiooni- ja ka tormihoiatused antakse 69. kanalil (ka sagedusel 3310 kHz) maailmaegadel (UTC) 02.33, 06.33, 10.33, 14.33, 18.33, 22.33. Üldjuhul edastatakse tormihoiatused viivitamatult ja eelteadet selle kohta on kuulda ka 16 kanalil.

Udus

- arvesta, et ka kerge udu võib maismaa jm orientiirid varjata mõne minutiga
- kasuta radaripeegeldit; kompassi ja GPS-i jälgi hoolikamalt
- kui kahtled enda oskustes, hoia laevateest eemale või jää ohutus kohas ankrusse
- kui jõuad ootamatult udusse ja sul pole võimalik ankrusse jääda, märgi asukoht kohe kaardile, ära unusta sõiduteed pidevalt kaardile märkimast
- korralda täiendav vaatlus, kuula udusignaale ja anna neid ise

Tormi eel

- kinnita lahtised asjad, anna täiendavad juhised meeskonnale ja reisijatele
- sulge kõik avaused ja luugid
- kontrolli pilsipumpa
- kasuta radaripeegeldit, kontrolli kajaloodi ja oma asukohta
- kontrolli varustust, pane ankur kasutamiseks valmis, tõmba aerud või möla välja
- valmista ette ohutustrossid enda parda külge kinnitamiseks, neid võib tormi arenedes vaja minna
- pane tormiankur valmis
- kui oled ranna lähedal, otsi lähim sadam või lahesopp, kuhu varjuda
- kui ohutult randa ei pääse, püsi avamerel, vajad triivimiseks ruumi
- jahil vähenda purjeid, vajadusel käivita mootor
- päramootorile lisa täiendavad kinnitustrossid

Beaufort'i skaala

Tuule tugevus pallides	Tuule nimetus	Tuule kiirus		Lainetus pallides	Tuule toime	Tuule toime merepinnale
		m/s	sõlme			
0	Tuuletus	0...0,2	Alla 1	0	Tuult ei ole tunda, lipp ripub liikumatult, suits tõuseb otse, lehed puudel ei liigu	Peegelsile merepind
1	Vaikne tuul	0,3...1,5	1...3	1	On tunda kerget tuult, suits kaldub püstjoonest kõrvale, puulehed liiguvad	Säbarlainetus
2	Kerge tuul	1,6...3,3	4...6	2	On tunda pidevat tuult, lipp lehvib kergelt	Virvendus veepinnal, väikesed lained
3	Nõrk tuul	3,4...5,4	7...10	2	Lipp lehvib, suits kaldub tuule suunas, liiguvad puude nõrgemad oksad	Laineharjadel kohati vaht ("jänased")
4	Mõõdukas tuul	5,5...7,9	11...16	3	Lipp tõmbub tuules sirgu, tuul vilistab nõrgalt taglases, puuoksad liiguvad	Väikestel lainetel vahuharjad
5	Värske tuul	8,0...10,7	17...21	4	Suured lipud lehvivad, puude tugevamad oksad liiguvad, tuul vilistab kõrvus	Kõik laineharjad vahus
6	Tugev tuul	10,8...13,8	22...27	5	Traadid undavad tuules	Tuul rebib laineharjadelt vahtu
7	Vali tuul	13,9...17,1	28...33	6	On kuulda tuule vilistamist kogu taglases, vastutuult minna on raske, nõrgemad puud painduvad	Vallides laineharjad tuiskavad, veepinnal vahuribad
8	Vinge tuul	17,2...20,7	34...40	7	Vastutuult liikumine on raske, tugevad puud painduvad, nõrgemad oksad murduvad	Suurtel lainetel pikad vahuribad
9	Torm	20,8...24,4	41...47	7	Tuul liigutab kohalt erinevaid esemeid, võivad esineda kerged purustused	Merepind valdavalt vahuvälge
10	Tugev torm	24,5...28,4	48...55	8	Taglas võib puruneda, nõrgemad puud kistakse juurtega välja	Kõrged murdlained vahus, õhk täis veepiisku, nähtavus piiratud
11	Maru	28,5...32,6	56...63	9	Suured purustused rannikul, võimalikud erinevad purustused laeval	Veepinnal paks vahukord, nähtavus halb
12	Raju	>32,7	>64	9	Võimalikud laastavad purustused	Meri keeb ja tuiskab

MAGNETKOMPASSI KASUTAMINE

Kompass on suuna määramise vahendiks visuaalsete orientiiride ja meremärkide puudumisel ning tõhusaks abiks udu või pimeduse korral.

Tuleb meeles pidada, et kompassinõel ei näita tõelise meridiaani suunda. Magnetkompassi näidule avaldab mõju Maa magnetismist põhjustatud magnetkalle e magnetdeklinatsioon (variatsioon) ja laeva raudosadest põhjustatud magnethälve e deviatsioon. Magnetkalle väärtuse ja selle aastase muutuse saame kaardilt, magnethälve määramiseks tuleb koostada hälvetabel. Juhiseid tabeli koostamiseks leiab navigatsioonialastest õpikutest.

Navigatsioonikaartidel on tähistatud ka magneetiliste anomaaliate alad, mis võivad mõjutada kompassi. Paadis olevad metallesemed kallutavad samuti kompassinõela magnetmeridiaanist kõrvale nii, et ta näitab kompassimeridiaani suunda.

SUUNAMÄÄRAMINE

Suundi loetakse kraadides ($^{\circ}$). Põhjakraadi tähistab 0° , lõuna suunas on kurs 180° . Kraade loetakse N-st päripäeva 0° , 1° ,... 359° ja $360^{\circ}/0^{\circ}$.

Suundi loetakse ka rumbides. 1 rumb = $1/32$ ringkaarest e $11,25^{\circ}$. Rumbe loetakse N-st ja S-st E ja W suunas, kusjuures E-st, W-st ja neljandikrumbidest ka N ja S suunas.

Mõned rumbid ja nende vasted kraadides:

N	$0^{\circ}/360^{\circ}$	NNE	$22,5^{\circ}$
NE	45°	ENE	$67,5^{\circ}$
E	90°	ESE	$112,5^{\circ}$
SE	135°	SSE	$157,5^{\circ}$
S	180°	SSW	$202,5^{\circ}$
SW	225°	WSW	$247,5^{\circ}$
W	270°	WNW	$292,5^{\circ}$
NW	315°	NNW	$337,5^{\circ}$

Vaata ka joonist tagakaanel.

Kaardil määratakse suund ühest punktist teise nii, et kaardile asetatakse joonlaud ja ühendatakse need kaks punkti. Joonlaua peale asetatakse mall ja mõõdetakse nurk kaardi meridiaani ja sõidusuuna vahel.

MEREKAARTIDEST

Ajakohastatud merekaart on igale laevasõitjale vältimatu abimees. Kanna hoolt, et kaart oleks alati varustatud värskeima infoga ning ära unusta märkida ka viimase korrigeerimise kuupäeva.

Muudatustest navigatsiooniteabes teatatakse Veeteede Ameti kord kuus ilmuvas väljaandes "Teadaanded meremeestele". Vaata kodulehelt www.vta.ee, parandused leiad aadressilt: <http://adam.vta.ee/teenused/tm/index.html>. Kodulehelt on kättesaadav ka käibelolevate merekaartide ja kaardiatlaste nimekiri aadressil: <http://adam.vta.ee/teenused/hnt/dokumendid/Chartstabel.xls>.

Ka elektronkaardid peavad olema korrigeeritud, ei piisa vaid ostu hetkel kehtinud navigatsiooniteabest. Elektronkaardi uuenduste saamiseks tuleb pöörduda kaardi müüja poole.

Interneti kaudu leiad ka VA reaalajas uuendatava navigatsiooniteabe kaardirakenduse, mis hetkel toimib testrežiimis: <http://195.50.203.12/dws/>. Veebirakendus töötab Internet Exploreris ja vajab Java programmi tuge. Info ei ole kasutatav mereelektroonikaseadmetes. Kaardirakendus võimaldab võrrelda paberkaardi infot netis olevaga.

Veeteede Ameti paberkaartide edasimüüjad Eestis

- ▶ Gotta OÜ: tel. 646 0650
Toompuiestee 9–1, Tallinn
- ▶ Unimars Navigation OÜ: tel. 660 2999
Nõlva 4, Tallinn
- ▶ Ilus Ella OÜ: tel. 525 5966
www.balticseacharts.com
- ▶ Greenwich OÜ: tel. 556 18693
www.greenwich.ee
- ▶ Alter Electric OÜ: tel. 651 9666
www.marine.ee

MERESÕITJALE VAJALIKUD MÕÕTÜHIKUD

Pikkusühikuteks merel on **meremiil** = 1852 m (meridiaani kaareminuti pikkus) ja **kaabeltau** = 1/10 meremiili = 185,2 m.

Kiirusühikuks merel on **sõlm** = 1 meremiil/tunnis = 0,514 m/s.

(mere)miil - (nautical) mile	: 1 M = 1,852 km	: 1 km = 0,54 M
kaabeltau - cable	: 1 kbt = 0,1 M = 185,2 m	: 1 km = 5,4 kbt
(mere)süld - fathom	: 1 süld = 6 jalga = 1,8288 m	: 1 m = 0,5468 sülda
jalg - foot (mitmuses: feet)	: 1 jalg = 0,3048 m	: 1 m = 3,28 jalga
toll - inch	: 1 toll = 2,54 cm	: 1 cm = 0,3937 tolli
hobujõud - horse power	: 1 hj = 0,736 kW	: 1 kW = 1,36 hj

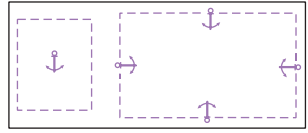
Olulisemad leppemärgid

Sadamasild, maabumissild

Jahisadam

Ankruala

Korsten

Vrakk, ulatub veest välja

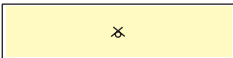
Takistus või oht teadmata sügavusel

Torn

Ohtlik vrakk, teadmata sügavusel

Tuulik

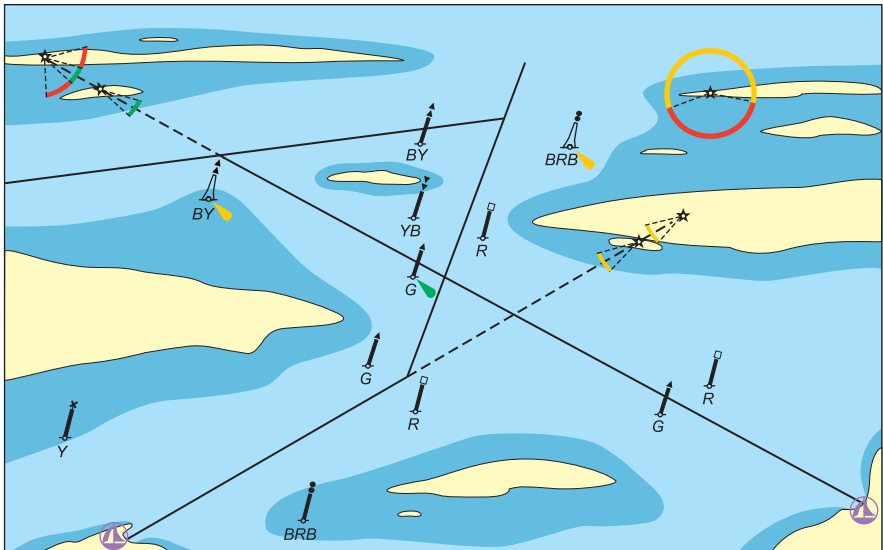

Vrakk, näidatud sügavusega

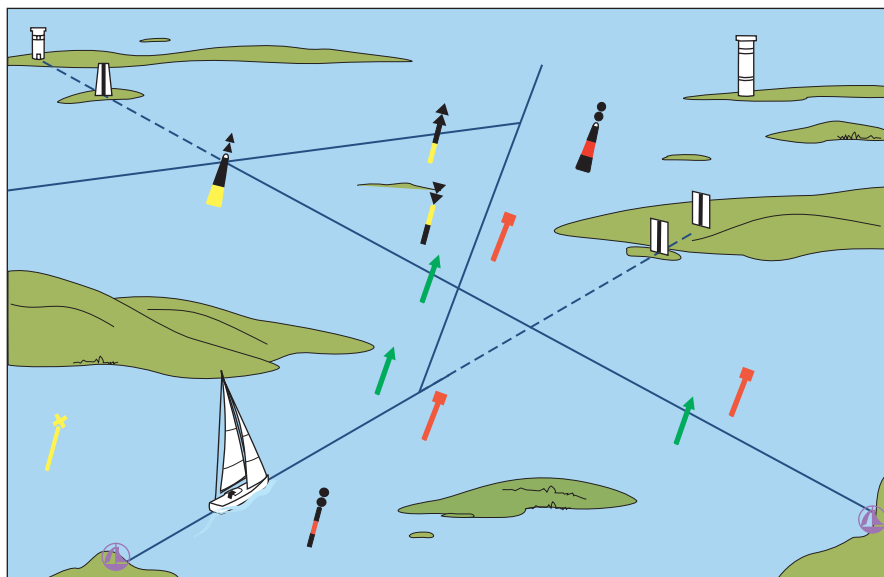

Veealune kaabel

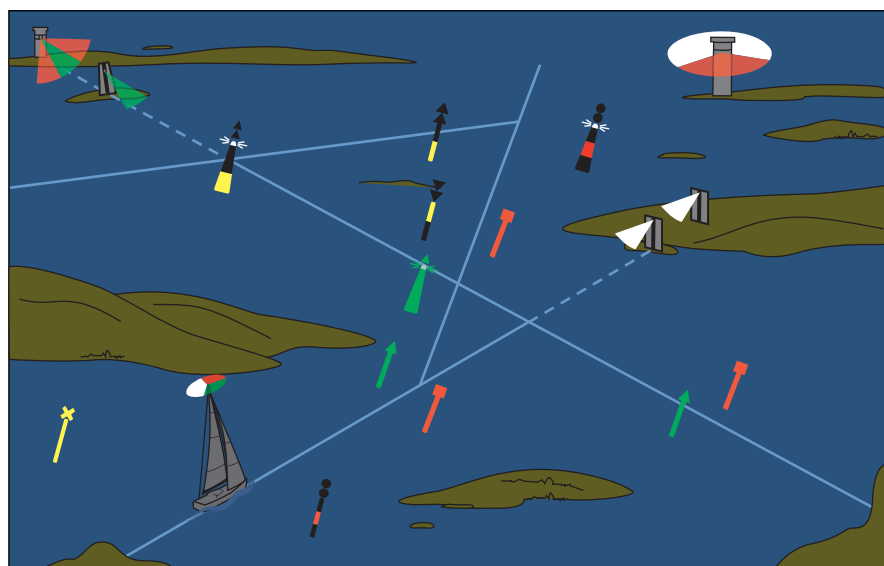
Laevateed kaardil

Laevateed looduses päeval

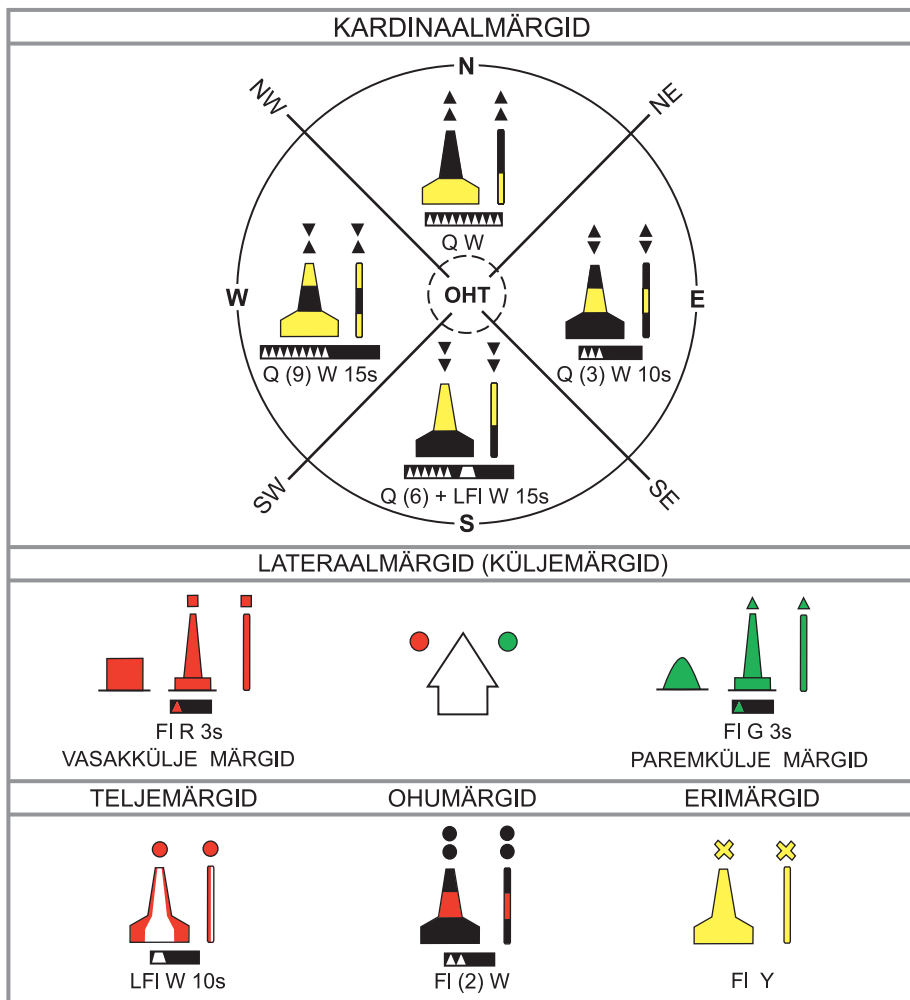

Laevateed looduses öösel

POID JA TOODRID

Laevateel olevad madalad, laevavrakid jt takistused märgistatakse kardinaalsüsteemis (ilmakaarte järgi) poide ja toodritega. Poidel võivad olla ka tuled. Laevatee märgistamiseks kasutatakse ka lateraalsüsteemi (külje)poisid ja -toodreid (nt paremkülje tulepoi, vasakkülje tooder). Kardinaalsüsteemi poid ja toodrid näitavad takistusest möödumiseks ohutut poolt. Küljepoid ja -toodrid näitavad külgi mere poolt ranniku poole.

Lateraalsüsteemi märgistuse erinevus laevatavataval jõgedel

Jõgedel paigaldatakse tähised vastavalt kalda nimetusele: parema kalda poole jääv ohut tähistatakse punase ja vasaku kalda poolne roheline poi või toodriga. Kalda nimetus määratakse seistes näoga pärivoolu: paremale jääb parem ja vasakule vasak kallas.

TULED MEREMÄRKIDEL

F		Püsituli
Oc		Varjutuv tuli
Iso		Võrdfaasne tuli
Fl		Plinktuli
LFl		Pikk plinktuli
Fl (3)		Koguplinktuli
Q		Sage plinktuli
Q (3)		Sage koguplinktuli

TULED JA MÄRGID LAEVADEL JA PAATIDEL

Pikkus vähem kui 12 m, käigus

Väikelaev käigus

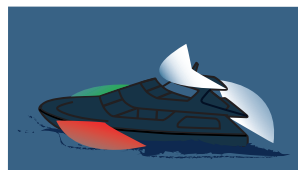
Pikkus vähem kui 7 m, näitamiseks valmis valge tuli

Sõudepaat, näitamiseks valmis valge tuli

Mootorpaat, pikkus vähem kui 7 m

Mootorpaat, pikkus vähem kui 20 m

Jõuajamiga laev

Pikkus vähem kui 50 m, käigus

Pikkus 50 m või enam, käigus

Pikkus 7 m või enam, kuid vähem kui 20 m, lubatud ühitatud tuled, käigus

Purjelaev

Pikkus 7 m või enam, lubatud eristustuled, käigus

Kasutab ka mootorit, lahknemisel ei ole purjelaeva õigusi

Kalapüügiga tegelev laev

Kasutab muud püügivahendit peale traali, pikkus vähem kui 50 m, püügivahend ulatub laevast eemale vähem kui 150 m, käigus

Kasutab traali, pikkus vähem kui 50 m, käigus

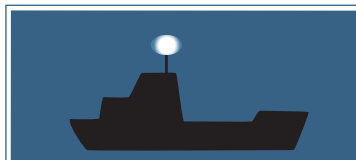

Päeval, püügivahend ulatub laevast eemale vähem kui 150 m

Allveetöid tegev laev

Päeval

Pikkus vähem kui 50 m

Laev
ankrus

Päeval

Pikkus 50 m või enam

Laev
madalal/karil

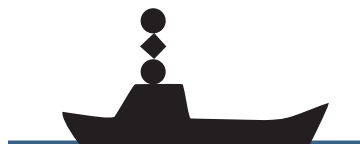

Päeval

Pikkus vähem kui 50 m, käigus

Piiratud
juhitavusega
laev

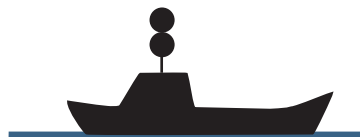

Päeval

Käigus

Juhitavuse
kaotanud
laev

Päeval

Pikkus 50 m või enam, 2 rohelist
ringtuld püstsirgel näitavad möö-
dumiseks ohutut parrast, käigus

Süvendustöid
tegev laev

2 rombi püstsirgel näitavad möö-
dumiseks ohutut parrast

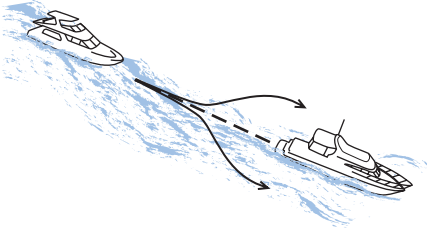
Pikkus vähem kui 50 m, puksiir-
karavani pikkus vähem kui 200 m

Pukseerimisega
tegelev laev

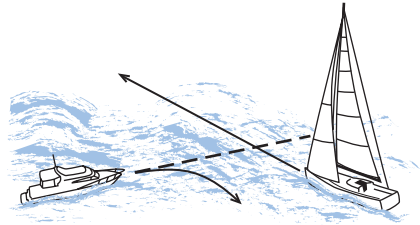
PÕHILISED TEEANDMISE REEGLID

Et liikuda sujuvalt ja teistele ebameeldivusi põhjustamata, on vaja tunda teeanndmise reegleid (merel – Rahvusvahelist laevakokkupõrgete vältimise eeskirja ning sisevetel – Laevatatavatel sisevetel liiklemise korda).

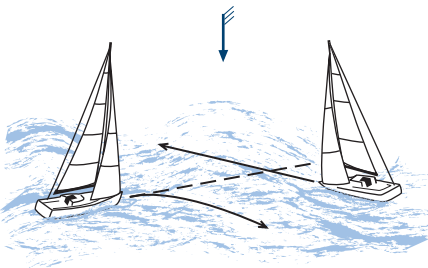
LKVE-72 reegli 10(j) järgi alla 20 m pikkune laev või purjelaev ei tohi tähistatud laevateel segada sõidurajal liikuvate suurte laevade liiklust. Lahknemised toimuvad samuti LKVE-72 järgi, aga hea meretava kohaselt annab teed see, kel seda lihtsam teha. Väikelaeval on kitsustes lihtsam teed anda kui suurtel laevadel.

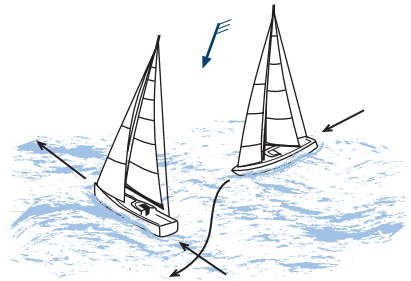
Möödasõitev paat annab teed möödasõidetavale

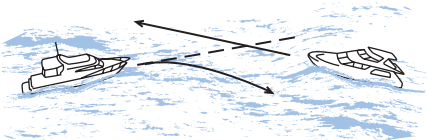
Mootorpaat annab teed purjelaevale, kui purjelaeval ei ole näha tulesid või koonust näitamaks mootori kasutamist

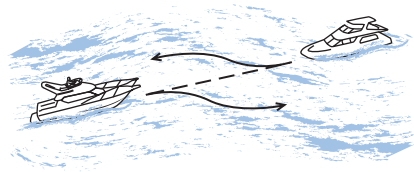
Vasakul halsil purjelaev annab teed paremal halsil purjelaevale

Samal halsil pealtnuule purjetav jaht annab teed alltnuule purjetavale jahile

Kes näeb teist tulemas paremalt, annab teed

Otse teineteisele vastu liikuvad veesõidukid annavad teed pöördega paremale

Liiklusest Tallinna lahel

Liikluseraldusskeemi (LES) on kehtestanud Veeteede Amet rahvusvahelisi nõudeid järgides. Tallinna lahel on ära jagatud laevade liiklemisalad: liikluseraldusskeem ja rannasõiduala. Skeemil on vastassuunalised sõidurajad, et sadamasse sisenevad ja sealt väljuvad laevad saaksid üksteisest ohutult mööduda. Sõiduradasid eraldab teljepoidega märgistatud liikluseraldusala või –joon.

Liikluseraldusskeemi kasutaja peab hoiduma oma sõidurajale. Liikluseraldusskeemi ja Viimsi poolsaare vahel on väike- ja kalalaevadele ning selle piirkonna sadamatesse sõitvatele laevadele mõeldud rannasõiduala. Muud laevad peavad sellest kõrvale hoiduma, kui tegu pole hädajuhtumiga. Väikelaevadel soovitatakse hoiduda sõiduraja paremasse serva või kulgeda väljaspool liikluseraldusskeemi (kui süvis lubab), seal on ka manööverdamine vabam.

LES-i ületav laev ja väikelaev ei tohi segada sellel üldsuunas liiklevaid laevu. Kui ületatakse liikluseraldusskeemi, tuleb seda teha kiiresti ning viibida sellel võimalikult lühikest aega. Laevakokkupõrgete vältimise eeskirja (LKVE) 10. reegli järgi tuleb sõiduradu ületada võimalikult risti. Veesõiduki pikitelg (laeva kere) peab LES-i ületuse ajal olema sõidurajaga risti, et seal liikuvatel laevadel oleks visuaalsel vaatlusel ületaja kavatsused üheselt mõistetavad. Tsooni ületamine diagonaalis on lubamatu ka siis, kui teisi laevu lähedal ei ole (kiirlaevad võivad ilmuda vaid mõne minuti jooksul). Omavahelised lahknemised liikluseraldusskeemis toimuvad LKVE üldiste reeglite alusel nagu avamerel. Parim lahknemismanööver on selgelt mõistetav kursimuutus.

Kuna rannasõiduala ja liikluseraldusskeem ei ole poidega eraldatud, kontrolli navigatsioonikaardi ja GPS-i abil, kas oled parajasti sõidurajal, rannasõidualas, nendevahelisel liikluseraldusalal või –joonel.

Laevaliiklust Soome lahel – sealhulgas ka Tallinna lahel – jälgitakse ja juhitakse Veeteede Ameti VTS-keskusest. Jälgimine toimub radaripildi, elektroonilise identifitseerimise süsteemi (AIS), kohustusliku laevaettekannete süsteemi (GOFREP) ja visuaalse vaatluse kaudu. Lisaks on lahel viibivad laevad kohustatud ohuolukordadest keskusele teatama. Kogu laevaliiklus VTS-alal salvestatakse elektrooniliselt. Väikelaevadel ei ole ettekandekohustust VTS-keskusele, samuti ei pea neil olema AIS-aparatuuri.

Et Tallinna lahel toimuvaga kursis olla ning võimalikule VTS-keskuse või piirivalve väljakutsele vastata, peaks pardal olema raadiojaam.

Kui väikelaevaga liiklemine Tallinna lähiümbruses on raskendatud (nt ei olda kindel oma asukohas või väikelaev on ajutiselt kaotanud juhitavuse), võta VTS-keskusega ühendust, et identifitseerida oma väikelaev operaatorite jaoks. VTS-keskusega vahetatakse teavet, mis seotud laevaliiklusteenindusega. Hädaloorporra teate edastamiseks on Piirivalveameti operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskus.

VTS-operaatoritega suhtlemiseks on **kanal 13**, kutsung **Tallinn VTS**. Hea GSM-levi olemasolul võib ühendust võtta ka telefoni teel - **620 5669**.

VA kodulehelt www.vta.ee leiad infolehe Tallinna lahel liiklemise kohta.

VÄIKELAEVAJUHI VASTUTUS

- Väikelaevaga merel liigeldes peab väikelaeva juht täitma ohutu meresõidu reegleid ja laevatatavatel sisevetel liigeldes laevatatavatel sisevetel liiklemise korra nõudeid.
- Väikelaeva mere- ja sõidukõlblikkuse ning tehnilise korrasoleku eest vastutab väikelaeva omanik. Väikelaeva nõuetekohase varustatuse eest vastutavad väikelaeva juht ja omanik.
- Hinda, kas oled eelseisva reisi jaoks piisavalt kogenud, algaja laevajuhina võta kaasa kogenud meremehed.
- Valmistu reisiks põhjalikult. Ole eelseisvast reisipiirkonnast hästi informeeritud ja hangi vajalikud navigatsioonikaardid ja raamatud. Ära tee liiga pingelist ajakava, merel võib alati ette tulla ootamatuid olukordi ja viivitusi. Teekonda planeerides selgita välja lähimad kohad, kuhu häda korral silduda, randuda või ankrusse jääda ning kohad, kus võimalik kütust juurde võtta. Alati olgu kaasas kanister lisakütusega, et kütusetanki tühjenedes jõuaksid vähemalt lähima rannikuni.
- Vajadusel informeeri reisist kohalikku piirivalvekordonit või -punkti, Tallinna lähedal VTS-keskust. Pika reisi eel on soovitatav teha nimekiri pardalviibijatest ja jätta see sadamasse või piirivalvuritele.
- Varu piisavalt kütust, vett ja toitu.
- Lisaks kohustuslikule päästevarustusele võta kaasa aerud või möla, pootshaak, nuga, kinnitusotsad ja vendrid. Kaasas võiksid olla ka soojad riided ja kuum jook termosega, vajadusel päikesekreem.
- Paiguta varustus ettenähtud kohtadesse ja võimalusel kinnita. Jaota lasti kaal ühtlaselt. Ära võta kaasa üleaaruseid asju.
- Vastutad ka reisijate eest, ära võta pardale rohkem inimesi kui lubatud. Tutvusta varustuse asukohta ja kasutamist.
- Pane selga päästevest ja jälgi, et ka teised seda teeksid.
- Määra endale kogenud asendaja, kes võtab juhtimise üle, kui sinuga peaks midagi juhtuma. Vajadusel jaga kohustused ka teistele.
- Kui pardal on lapsed, ära jäta neid valveta.
- Ole kursis ilmaprognooside ja navigatsioonihoiatustega.
- Raadiosidet võid kasutada häda korral abi väljakutsumiseks, muuks otstarbeks vaid siis, kui oled läbinud raadiooperaatori kursuse.
- Kui saad teada, et mingil põhjusel on merepääste saadetud sind otsima, teata esimesel võimalusel oma asukohast ja olukorrast operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskusele.
- Ole kaine ja ära võta joobes isikuid pardale.

Varguste vältimiseks:

- hoia veesõidukit valvega sadamas, võta teisaldatav varustus kaasa
- valmista paadi kinnitamiseks kaile või randa korralik kinnitus või välista mootori käivitamise võimalus
- talvehoidu paigutamisel võta maha kõik eemaldatavad esemed ja seadmed, lukusta panipaigad
- pāramootorile lisa täiendav kinnitus, võimalusel võta see kaasa
- igaks juhuks märgi üles mootori ja varustuse tunnus- või tehase number, fotografeeri veesõidukit ja mootorit
- kindlusta veesõiduk varguse korvamiseks
- veesõidukeid on võimalik ärandamisvastaste vahenditega varustada

Tutvu järgmiste seadustega:

- Meresõiduohutuse seadus
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) määrus “Nõuded väikelaeva varustusele, väikelaeva tehnilise ülevaatuse kord ja kontrollakti vormid väikelaeva registreerimiseks ning väikelaeva või jeti pisteliseks kontrollimiseks”
- Laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seadus
- Vabariigi Valitsuse määrus “Väikelaevajahi teadmiste ja oskuste ning väikelaevajuh- tide väljaõppe nõuded ja väikelaevajahi tunnistuse vorm”
- MKM määrus “Väikelaevade kasutamise nõuded”
- MKM määrus “Väikelaeva ja alla 12 meetrise kogupikkusega laeva registreerimise eeskiri”
- MKM määrus “Jeti ohutu kasutamise ja jetijahi ettevalmistamise nõuded ning jetijahi tunnistuse vorm”
- MKM määrus “Jeti registreerimise eeskiri”
- MKM määrus “Laevatatavatel sisevetel liiklemise kord”

MERESÕIT VÄLISRIIKIDESSE

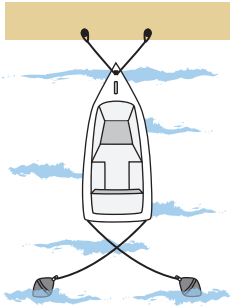
- Eesti ühines 2007. aasta detsembris Schengeni viisaruumiga. Eeltoodust lähtuvalt ei pea väikelaevajuht Schengeni sisesel liikumisel piirivalvet teavitama, kuid piirivalvel on õigus vajadusel dokumente kontrollida. Võta kaasa isikut tõendav dokument, veesõi- duki registreerimise tunnistus ja selle omandiõigust tõendav dokument.
- Veesõiduki sisenemisel Schengeni viisaruumi ning ka viisaruumist väljumisel tuleb piiripunktis läbida dokumendikontroll.
- Enne välisriiki reisimist pöördu sihtriigi välisesindusse ja täpsusta väikelaevade piiri- protseduure.
- Täpsem info Piirivalveameti kodulehel www.pv.ee

RANDUMINE JA SILDUMINE

- Randumiseks ja sildumiseks valmistu juba sõidu ajal, jaga veesõidukil viibijatele ülesanded ja informeer, kuidas randumine või sildumine toimub. Valmista ette kinnitusotsad (väldi segiminemist), ankur koos ankrutsaga ja vajadusel viskeliin.
- Randumiskohale lähenedes lase ankur ahtrist vette ja hoia ankruts pingul.
- Rannale lähenedes kasuta aeglast käiku, kui hoogu suur, pidurda käiguga.
- Kõik otsad aseta läbi knaabi. Kui vööriots on kaldal kinnitatud, pinguta ka ankrutsa. Pikema peatuse korral või kui ilm peaks muutuma, vea veesõiduk vööriotsa järele andes ja ankrutsast tõmmates kaldast eemale. Vajadusel jää reidile ankrusse.
- Leia maamärk või muud visuaalsed orientiirid, mille vaatluse järgi saad ankruid pidamist kontrollida. Ka perioodiline GPS-info kaardile kandmine ja sügavuse kontrollimine on abiks.
- Hea ankrupaik on tuule ja lainetuse eest kaitstud ning piisava sügavusega. Arvesta, et ilmaolud võivad muutuda.
- Randumisel arvesta, et põhi võib olla ebatasane ja kivid libedad. Vette astudes ole ettevaatlik.

RANNIKUL JA VÄIKESAAREL

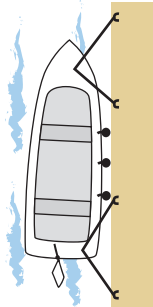
- Tutvu sihtkoha piirangute ja looduskaitse eeskirjadega.
- Looduslikud ja asustamata paigad säilivad paremini, kui käitud loodushoidlikult.
- Kaasa võetud lemmikloomad tuleb kinni hoida, et nad ei pääseks linde ega pesakohti häirima.
- Asustuse läheduses püüa kohalikke võimalikult vähe häirida.
- Laagrisse võib jääda vaid maavaldaja loal.
- Ära jäta oma veesõidukit valveta. Vajadusel määra reisi osalistele vahiajad.
- Lõket tohib teha vaid selleks ettenähtud kohtades.
- Kui kaldal pole prügimahutiit, võta praht kaasa.
- Ära jäta lapsi omapead. Ka madalas vees liikumisel ei ole päästevest lapse seljas üleliigne.

PAADI KINNITAMINE KAI KÜLGE

Arvestada tuleb tuule suunda ja tugevust ning veetaseme võimalikku kõikumist (vaata jooniseid).

Paadi kinnitusotsteks sobivad polüpropüleen- ja polüesterotsad, ankrutosteks – punutud polüester- või polüamiidotsad. Parem on ankruotsa ja ankru vahele kinnitada 1-1,5 m ankruketti.

ANKRUD JA ANKRUOTSAD

Ankru kaal (kg) = paadi pikkus (m) + paadi laius (m) + paadi kaal (t). Vajalik ankru pidavus saavutatakse, kui ankru otsa on viiratud vähemalt 4–5 veesügavust.

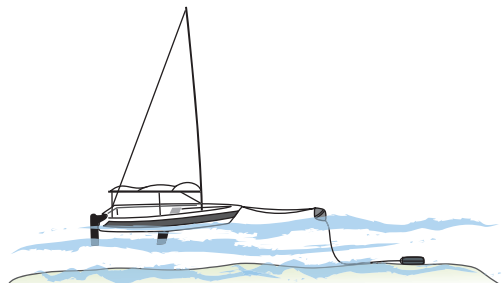
Ankruotsa materjal polüamiid või polüester. D- kategooria väikelaeva ankruotsa läbimõõt peab olema vähemalt 10, C-kategooria aluse oma 12 ning A- ja B-kategooria aluse ots 16 millimeetrit. Lisa võimalusel ankrupoi.

paadi kaal (t)	ankruotsa läbimõõt (mm)	tõmbetugevus (kg)
0,2	10	1500
0,5	12	2200
1,0	12	2200
2,0	14	2900
3,0	16	3700
4,0	18	4500

Ankruotsa pikkus peab vastavalt kategooriale olema vähemalt 15, 30, 50 ja 60 m.

PAADI KINNITAMINE POILE

paadi kaal (t)	poi ankru kaal (kg)
0,5	200
2,0	300
4,0	600

KUI OLED ÜLE PARDA KUKKUNUD

Kõige olulisem on **säilitada rahu** ja pidada silmsidet veesõiduki või mõne ujuva objektiga. Kui päästjad on lähedal, siis püsi paigal, katsu mõnest ujuvast asjast kinni hoida ja oota päästjate lähenemist. Püsi “looteasendis” – suru end vastu päästevesti ja tõmbu kõssi.

Kui ümberläänud või uppunud veesõidukile loota ei saa, siis ära hakka kohe kalda poole ujuma, mõtle hästi läbi, mida teha. Kui sul on kaasas mobiiltelefon ja see ei ole veest kahjustada saanud, siis kutsu kiiresti abi.

Rabele võimalikult vähe, sest vees kaotab keha 20 korda kiiremini kehasoojust kui õhus. Energia säilitamiseks väldi liigseid liigutusi, vähenda kaitseta keha pinda. Päästevesti krae kaitseb nägu liigsete pritsmete eest.

Veesolijad hoidku üksteise lähedale. See annab kõigile kindlust, võimaldab vastastikkude abi osutada ja lihtsustab abivajajate leidmist ning päästmist. Pinnal püsimiseks kasuta kõiki ujuvaid esemeid nagu aerud, põhjalauad jne.

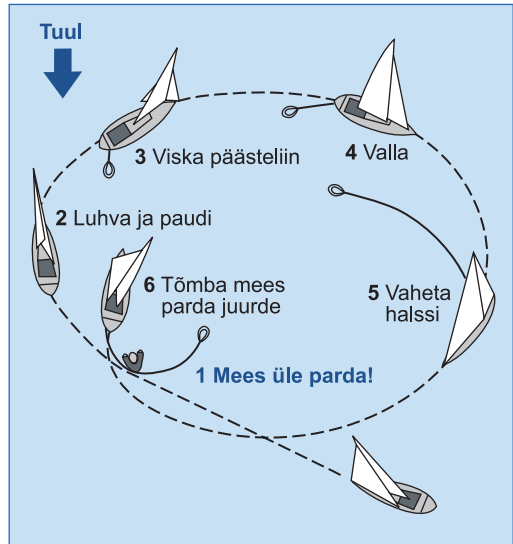
“looteasend”

Uppuja päästmine

Uppuja päästmine päästeliiniga

UPPUJA PÄÄSTMINE

Päästmisel on tähtis **kiire tegutsemine**:

- Esimesena õnnetuse märkaja hõikab kõva häälega “**inimene üle parda**”, ning tegutsema hakkavad kõik paadisolijad vastavalt käskudele või kokkulepitule.
- Roolimees pööraku veesõiduki achter koheselt kukkujast eemale.
- Paadist heidetakse (otsaga) päästerõngas või mõni muu ujuv ese, olenemata sellest, kas üle parda kukkunul on seljas päästevesti või mitte.
- Üks veesõidukil viibijatest olgu ainult selleks, et uppujat silmas pidada ja käega tema poole näidata, sest muidu võib uppuja muu tegevuse käigus silmist kaduda.
- Tee kindlaks paadi asukoht olemasolevate vahenditega, vajuta GPS-il nuppu MOB (*man overboard*). Täpne vettekukkumiskoht aitab pimedas või udus kiiresti ning täpselt uppuja juurde naasta, arvestada tuleb ka triivi.
- Uppujale lähenedes viska ots või liin, et ta veesõiduki lähedale jääks.
- Kui selgub, et päästetav on teadvuse kaotanud või ei saa ise pardale, siis peab keegi lisaks vette hüppama (unustamata päästevesti ja kinnitusotsa), et teda aidata.

Kui liigid **jahiga**, juhi see hädasolija juurde nii, et päästetav jääb jahist pealttuule ja triivi päästetava kõrvale. Mootorjahiga purjetades käivita võimalusel kiiresti mootor ning purjesid alla lastes juhi jaht päästetava juurde. Hädasolija aidatakse pardale jahi keskkohast, eemal töötavast sõukruvist. Kui võimalik, seisata mootor päästetavale lähenemisel. Hea, kui on olemas nõör- või jäikredel.

Paadist vettekukkunu tuleb pardale tagasi aidata paadi ahtrist, kuna küljelt paati aitamisel võib see ümber minna. Vajadusel olgu keegi vastukaaluks, üksi teist pardale aidates ole paadis kõhuli.

Otsa abil, mis on mõlemast otsast veesõiduki või reelingu külge kinnitatud ja keskelt vees, on kergem üle parda kukkunu paati aidata.

Tormise ilmaga on hättasattunud väga raske pardale saada, praktika on õpetanud, et seda tuleks teha pigem päästetavast pealttuule asudes. Tuleb hoiduda sellisest lähenemisest, kus veesõiduk võib päästetavale kõrge lainega peale vajuda.

Inimese päästmist tuleb harjutada hea ilmaga, et tormis, pimedas ja udus sujuks kogu päästetegevus ladusalt. Jaga meeskonnaliikmetele ülesanded.

.....

Harjuta “inimene üle parda” olukorda suvel ja rahulikes tingimustes!

.....

VARUSTUSEST

Varustatuse aluseks on võetud väikelaeva ehituslikud parameetrid. Väikelaev, mis kannatab 4 pallist tuult ja 0,3-meetrist lainet, tuleb varustada vastavalt D-kategooria nõuetele. Määruse kohaselt ei ole varustus sõltuv veekogu suurusest ega kaldalt eemaldumise kaugusest (v.a päästeparvede osas).

A-, B-, C- ja D-kategooria väikelaevadele:

4. juunist 2007 kehtib majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 37, mis kehtestab miinimumnõuded väikelaeva ja selle kasutaja varustusele. Määrus on koostatud vastavalt Meresõiduohutuse seadusele, see puudutab kõiki registreeritud veesõidukeid 2,5-st kuni 24 meetrini.

Kompass

Kompass on oluline, kui visuaalsed orientiirid puuduvad. Määruses ei ole täpsustatud kompassi tüüpi, seetõttu piisab väikestes paatides tavalisest käsikompassist. Käsikompass võiks laevas olla ka kaardiplotteri olemasolul.

Päästevahendid

Päästevest on nõutud juba 2006. aastast kehtiva määruse „Väikelaevade kasutamise nõuded” järgi, 2007. a määruses on lisatud, et varustuses peab olema vest kandejõuga alates 100-st (C- ja D-kategooria) ja 150-st njuutonist (A- ja B-kategooria). Sellest piisab enamasti nii lapse kui ka näiteks 120-kilose täiskasvanu pinnal hoidmiseks. 50-njuutonilise kandejõuga ujuvvest ei ole päästevest.

Päästerõngas varusta otsaga, mis viskajale kätte jääb, et hädaline parda ärde tõmata. **Päästeling** on hobuserauakujuline päästevahend, mis asendab päästerõngast, kasutatakse eelkõige jahtlaevadel. Päästerõnga ja päästelingu kaal ja mõõtmed peavad vastama rahvusvahelistele nõuetele.

Tulekustustusvahendid

Tulekustutusvaip (tulekustutustekk) on nõutud kõigil väikelaevadel välja arvatud D-kategooria veesõidukil, mille mootori võimsus on alla 10 kW. Tulekustutusvaipa hoitakse tootja pakendis, millel on kirjas ka kasutusjuhend.

Kui väikelaeval on tulekustustusüsteem, peab seda kontrollima vastavalt valmistaja ja paigaldaja poolt määratud aegadele.

Otsad

Otsi olgu nii palju, et jaguks ka pukseerimiseks. Väikelaeva pukseerimisotsa pikkus peab olema vähemalt kolm väikelaeva pikkust. Kuni kahetonnisel väikelaeval peab olema pukseerimisotsa läbimõõt vähemalt 12 millimeetrit, 2–6-tonnise väikelaeval vähemalt 16 ja suurematel vähemalt 20 millimeetrit.

Ankur

Kõikidel väikelaevadel peab olema **ankur** koos otsaga. A- ja B-kategooria väikelaevadel nõutakse lisaks ka varuankrut. Ankruotsa pikkus peab vastavalt kategooriale olema vähemalt 15, 30, 50 ja 60 meetrit.

Heliseade

Kõikidel veesõidukitel peab olema **udupasun** või muu **heliseade**, millega halva nähtavuse korral endast märku anda ja vajadusel abi kutsuda.

Muu varustus

Veekindel **taskulamp** peab kaasas olema ka siis, kui veele ei plaanita jääda hilisõhtuks või ööseks – kunagi ei ole võimalik ette näha kõiki sündmusi ja olusid, mille tõttu reis võib soovitud pikemaks venida. Ära unusta ka veekindlas pakendis varupatareisid. Vaja on ka **prügimahutit** või kotti, kuhu jäätmed koguda.

Kriitilises olukorras liigvee üle parda heitmiseks peab C- ja D-kategooria veesõidukil olema **hauskar** või pilsipump.

On varustust, mida määrusega ei nõuta, kuid mille olemasolu on vajalik. Vendrid, sildumisotsad, aerud, jahtidel taglastuse ja purjede varu, tagavaraseeklid, –talrepid jms.

A-, B- ja C-kategooria väikelaevadele:

A-, B- ja C-kategooria väikelaevad peavad olema varustatud navigatsioonikaardi, kaarditõövahendite ja GPS-ga. Elektronkaardi olemasolul ei ole paberkaart nõutud, kuid on vajalik info võrdlemiseks ja varuvariandiks.

Nõutud on **viskeliin** pikkusega vähemalt 15 meetrit, **pootshaak**, **binokkel** ja **lood** või elektrooniline **kajalood** sügavuse mõõtmiseks. **Esmaabipaki** sisu peab vastama töötervishoiu ja tööohutuse seaduse nõuetele. Purjejahtidel peab iga meeskonnaliikme jaoks olema ka **ohutusvöö**, mille otsa saab kinnitada veesõiduki külge. Tormise ilmaga on ohutusvööd soovitatav kasutada ka teistel veesõidukitel.

Pürotehnika komplekt peab sisaldama **kolme punast säratuld**, neid kasutatakse oma asukoha näitamiseks ja hoitakse põlemise ajal käes.

A, B ja C kategooria väikelaevadel on **tulekustuti** kohustuslik. Väikelaeval, kus kasutatakse lahtise leegiga küttekeha, üle 25 kW võimsusega mootorit, põlevaid vedelikke või gaasiseadmeid, peab olema vähemalt 2 kg mahutavusega pulbertulekustuti.

Lisaks A- ja B-kategooria väikelaevadele:

A- ja B-kategooria väikelaevadel peab olema **triivankur**, mis vette visates hoiab juhita matut alust lainetega risti; **avariivarustus** (plaaster, koonuskorgid, spetsiaalne vaht korpuse vigastuse ajutiseks parandamiseks vms) ja **hädarooliseade** (varurool või -pinn, ka varutrossid või hüdraulika osad).

A- ja B-kategooria alustel peab **pürotehnika** komplekt lisaks sisaldama kolme langevarjuraketti, millega ranna lähedal saab abi kutsuda või avamerel teistele veesõidukitele endast märku anda. Pürotehnikat hoia veekindlas pakendis. Ära kasuta pärast valmistaja poolt näidatud tähtaega, sest see on eluohtlik.

Avamere väikelaevadel on nõutud kaks **tulekustutit**. Üle 2 kg pulbertulekustutid peavad olema siis, kui kasutatakse lahtise leegiga küttekeha, üle 25 kW võimsusega mootorit, põlevaid vedelikke või gaasiseadmeid.

Nõutud on **radaripeegeldi**, mille abil radarivaatlejatel on veesõidukit lihtsam avastada. Väiksemate aluste jaoks on olemas spetsiaalsed (kokkupandavad) peegeldid, mille kasutamine halva nähtavuse korral, pimedas või udus on hädavajalik.

Päästeparv on kohustuslik A- ja B-kategooria väikelaevadel, mis väljuvad kohaliku rannasõidu piirkonnast. Meresõiduohutuse seaduses loetakse kohalikuks rannasõiduks meresõitu Eesti rannikülähedastes vetes kuni 20 meremiili kaugusel kaldast. Päästeparve(de) kohtade arv peab vastama veesõidukil viibijate arvule.

A- ja B-kategooria veesõidukitel on **pilsipump** kohustuslik.

.....

Laeva varustuse nõuded tabelkujul leiab Riigi Teatajast www.riigiteataja.ee

.....

Väikelaeva varustus peab olema heas korras ja hõlpsasti kättesaadav. Lisavarustuse valikul on abiks heade meretavade järgimine ja võimalike ohtudega arvestamine.

Tuled ja märgid väikelaevadel

Tuled on merel nõutud vastavalt **COLREG**-le, laevatatavatel sisevetel vastavalt sisevetel liiklemise eeskirjale. Üldjuhul on juba paadi või purjelaeva ehitaja varustanud selle vastavate tuledega (pardatuled, ahtrituli, topi- või valge ringtuli). Väikelaevajuhil tuleb jälgida, et vajalikud tuled oleksid sisse lülitatud.

Purje abil liikuv üle 7-meetrine veesõiduk võib enda jõuajamiga laevast eristamiseks mastis kanda punast ja rohelist ringtuld (paigutatud teineteise suhtes vertikaalselt, punane ülal). Sel juhul ei kasutata topi- või ringtuld.

Üle 7 m purjeka lisamärgid sõltuvad sellest, kas edasiliikumiseks kasutatakse mootorit või mitte. Kui manööverdamisel kasutatakse mootorit, olenemata sellest, kas puri on üleval või mitte, siis öösel on mastis vaid topi- või ringtuli ja päeval tipuga allasuunatud koonus. Sel juhul ei ole veesõidukil purjelaeva õigusi.

Kui alla 7-meetrisel sõudepaadil või purje jõul liikaval veesõidukil ei ole võimalik eelpool toodud tulesid kanda, piisab ka ühest ringtulest masti tipus. Kaasas peab olema ka taskulamp või latern, millega end lähedalolevatele laevadele nähtavaks teha.

Vastavalt **sisevete eeskirjale** on lühematel kui 12-meetristel väikelaevadel nõutud vaid ringtuli masti tipus. Purje abil liikujatel peab olema mastis punane (ülal) ja roheline ringtuli. Alla 7-meetristel paatidel ja purjelaevadel piisab enda teistele nähtavaks tegemiseks käepärasest valge tulega laternast.

PÄÄSTEVESTIDEST

Lõbusõidule või kalale minnes kannal alati päästevesti. Tänapäevased päästevestid hobisõidu harrastajatele on mugavad ega sega veesõidukil liikumist. Vestide klassifitseerimisel kasutatakse mõistet kandejõud. Kandejõud 100 njuutonit (N) tähendab, et objekti või isiku pinnal hoidmiseks rakendatakse tõstejõudu 10 N ühe kilogrammi kohta.

Päästevestide kolm põhikategooriat vastavalt kandejõu suurenemisele on - 100 N, 150 N ja 275 N. Õige suuruse ja kandejõuga päästevest tõstab inimese kiirelt ja õiges asendis veepinnale ning on varustatud ka helkurribade ja vilega. Hoiab vee peal ka inimest, kes ei oska ujuda ja tagab abivajaja pinnalpüsimise vähemalt 24 tundi.

Päästevest tuleb valida õige suurusega, vastavalt oma kaalule. Näiteks laste jaoks on need kaaluvahemikes 10-20 kg, 20-30 kg ja 30-40 kg. Täiskasvanute kõige suurem vest on 90+ kg.

Ujuvvest kandejõuga 50 N on mõeldud vaid lühiajaliseks veesviibimiseks, eeldusel, et pärast vettekukkumist saab või aidatakse inimene kiiresti veesõidukile või kaldale. Kasutavad peamiselt veespordi harrastajad. Ujuvvestil puudub krae, mis toetaks vettekukkunu pead, selle kandja peab pääsemiseni olema võimeline end ise pinnal hoidma. Ujuvvesti kasutamine on eriti ohtlik siis, kui lähed veele üksinda.

100 N päästevest on mõeldud kasutamiseks peamiselt rannalähedastel ja kaitstud vetel, heade ja keskmiste ilmastikutingimuste korral.

150 N päästevest (paukvest) sobib kasutamiseks erinevate ilmastikutingimuste korral. Enamik neist avanevad vette sattudes automaatselt. Odavamad paukvestid on käsitsi aktiveeritavad. Gaasiballooniga vestid peavad läbima tootja poolt määratud perioodilise kontrolli. Paukvest on inimesele kaaluga 40 kg ja enam.

275 N päästevest on mõeldud kasutamiseks avamere karmides oludes.

Neis riikides, kus on tehtud statistikat väikealustega juhtunud veeõnnetuste kohta, on jõutud järeldusele, et suurem osa vees hukkunud inimestest oleks päästevesti kandes pääsenud eluga. Kanadas ja Ameerika Ühendriikides kogutud andmetele tuginedes, võib väita, et päästevest puudus ligi 90 protsendil vees hukkunutest, suur osa elu kaotanud alajahtunutest kandis ujuvvesti (*buoyancy aid*).

Sageli on päästevestid veesõiduki varustuses olemas, kuid neid ei kasutata. Sellest ei piisa, kui vest on ainult käeulatuses, on enam kui kindel, et kukkudes ei jõua keegi seda selga panna.

Kui hoolid endast ja oma lähedastest, siis kasuta veel viibides päästevesti. Õpeta ka lastele päästevesti selga panemist.

TULEKAHJU

Tulekahju paadis on üks suuremaid ohte, kuna ainus pääsetee on vette hüppamine. Tavaliselt on tulekahju põhjuseks aurustunud kütteaine süttimine leegist või sädemest. Bensiin on aurustununa väga ohtlik. Tassitäie aurustunud bensiini plahvatus on võrreldav 1,5 kg dünaamiidi plahvatusesega. Ohtlikud kohad on näiteks kütusetankide tuulutustorud, konstruktsioonide vahed, pilss, akude hoiukohad ja gaasiballoonide kapid. Vedelgaasil töötavaid seadmeid on tihti paigaldatud ohutusnõudeid eirates, et seda ei juhtuks, kutsu alati gaasiseadme paigaldamiseks kohale spetsialist.

Sisepära- või sisemootoriga paadis on vajalik mootoriruumi sage tuulutamine. Tuuluta mootoriruumi enne mootori käivitamist.

Tutvu tulekustuti kasutamishendiga. Kustuti peab olema nähtaval kohal ning kergesti kättesaadav.

- enne mootori hooldustöid katkesta elektritoide (eemalda akult maandusjuhe)
- seiska tankimise ajaks mootor, samuti teised kütusega töötavad seadmed
- ära suitseta tanklas
- kontrolli perioodiliselt elektrijuhtmeid ja nende ühendusi
- tuuluta mootoriruumi enne mootori käivitamist ja peale seiskamist, kütuse lõhn on ohu märk
- akut ei tohi paigaldada kütusepaagiga samasse hoiukohta
- hoia väljalasketoru kergesti süttivatest materjalidest puhas
- kasuta kambüüsis reeglitele vastavaid toiduvalmistamisvahendeid ja -seadmeid

Kui oled kummuli oleva veesõiduki ümber keeranud, siis oota enne seadmete kasutamist. Arvesta, et enne siseruumide korralikku tuulutamist ei tohi süüdata leeki, käivitada mootorit või muid sädemeid andvaid aparate. Säde võib tekkida ka vigasest elektriaparaadist, see on gaasistunud vedelkütuse süttimise järel levinumaid tulekahju tekke põhjusi.

Kui paat süttib

- seiska kohe mootor
 - juhi veesõidikut nii, et tuli jääks sinu suhtes allatuult
 - kui mootorit ei saa kasutada, heida triivankur välja
 - kasuta tulekustutit või tulekustutusvaipa
 - sulge kütuse- ja gaasikraanid, lülita elektritoide välja
 - kustuta väikesed tulekolded neid summutades
- ära jäta kustutatud tulekoldeid valveta, need võivad uuesti süttida

ALAJAHTUMINE (HÜPOTERMIA)

Alajahtumine on seisund, milles külm õhk või vesi jahutab keha temperatuuri. Tugev alajahtumine võib lõppeda surmaga. Päästja peab teadma, et valed abistamisvõtted võivad saada saatuslikuks.

Alajahtumine on isikuti erinev ning välised tundemärgid ei tarvitse olla vastavuses keha sisesoojusega. Tugevasti alajahtunud inimene on teadvuseta ja kahvatu. Silmaterad on laienenud, lihased pingul, pulssi pole tunda, hingamine on aeglane ja raskesti märgatav. Ka kergel kujul alajahtumine vähendab külma käes olijate töövoimet ning tähelepanu ja suurendab õnnetusjuhtumi riski.

Alajahtumise tunnused erinevatel kehasoojustel

Kerge juhtum (36 ° ... 34 °C)

- käed ja jalad on külmad, külmavärinad
- liigeste tuimus, kohmakus
- külmast põhjustatud valu
- veel võimeline ise hakkama saama

Raske juhtum (34 ° ... 32 °C)

- tugevad külmavärinad
- ükskõiksus
- ajataju kaotus
- ebaadekvaatne käitumine

Kriitiline juhtum (32 ° ... 28 °C)

- värinad vähenevad või lõpevad
- süvenev arutus ja ükskõiksus
- seosetu kõne
- lihased suurenevad
- võimetu endaga hakkama saama
- kannatanu olukord poolteadvusetust teadvusetuni

Eluohtlik juhtum (28 °C või vähem)

- teadvusetus, võib järgneda surm
- nõrk või mittemärgatav hingamine
- pulss on aeglane ja nõrk või seda on raske tunda
- nahk võib olla sinakashalli värvi

ESMAABI ALAJAHTUMISE KORRAL

Kuna keha sisetemperatuur jääb soojendamisel maha keha pinnatemperatuurist, nõuab normaalse temperatuuri saavutamise mitu tundi. Jälgi kannatanu tervislikku seisundit ka peale esmaabi andmist ja ka pärast näilist paranemist. Välti järsku kuumutamist (nt dušši all või vannis). Soojenda kannatanu üles aeglaselt ja võimalda kehal endal soojeneda. Vajadusel vaheta märjad või niisked riided.

Esmaabi kerge juhtumi korral

- pane selga soojemad riided
- joo midagi sooja
- ole mõnda aega soojas ruumis

Esmaabi raske juhtumi korral

- kui kannatanu on teadvusel ja suuteline raskusteta neelama, anna sooja jooki, kuid mitte alkoholi ega kofeiini sisaldavaid jooke
- lase kannatanul soojas lamada mitu tundi
- tegele kannatanuga aeglaselt ning ettevaatlikult
- ära anna süüa ega juua
- jälgi oksendamist ja vajadusel puhasta hingamisteed
- ära usalda kannatanu hinnangut oma seisundi kohta, jälgi teda jätkuvalt
- hoia kannatanu lamavas asendis, tõsta tema pea pisut kõrgemale
- väldi liiga kiiret kehatemperatuuri tõusu
- kehasoojuse aeglaseks tõstmiseks võib kasutada ka teise inimese kehasoojust
- lase arstil kannatanu üle vaadata

Esmaabi eluohtliku juhtumi korral

- püüa küsida raadio või telefoni teel juhiseid kannatanu abistamiseks
- kohtle kannatanut ettevaatlikult ja tähelepanelikult
- säti pea õigesse asendisse nii, et hingamisteed oleksid avatud
- hoolimata alajahtunu hingamise või pulsi nõrkusest, ära tee südame massaaži ega kunstlikku hingamist, jälgi vaid elumärkide muutusi
- jälgi hingamist ja katsu pulssi ühest kuni kahe minutini
- elustamist alusta alles siis, kui hingamist või pulssi pole tunda 1–2 minutit. Jätka elustamist kuni kannatanu avaldab elustumise märke või veendud tema surmas
- toimeta elustatu haiglasse

Alajahtumise vältimine

- kanna ilmastikule vastavat riietust
- kaasas olgu täiendavad kuivad riided
 - vahivahetused olgu sagedased
 - jälgi kaaslaste seisundit

ESMAABIVARUSTUS

- inimese elu ähvardavas olukorras (nt uppumisoht, alajahtumine, kõrge palavik), sõltub ellujäämine paljuski päästja meelekindlusest, leidlikkusest ja oskusest esmaabivahendeid kasutada
- esmaabipaun olgu alati kasutamiskvaliteetne
- enne reisi kontrolli üle esmaabipauna sisu
- ravimid ei tohi olla aegunud
- kindlasti olgu kaasas valuvaigistid, palavikku alandavad rohud, põletusvastane salv
- iga kaasasõitja hoolitsegu täiendavalt **endale** vajalike ravimite eest
- kaasas võiksid olla ka lahastamisvahendid

.....

Läbi kindlasti esmaabikursus!

.....

MEREHAIGUSEST

Merehaigus esineb olukorras, mil inimene kõigub pidevalt kiirendatult erinevates suundades või kui liikumisel puudub visuaalne kontakt horisondiga. Merehaiguse tuntud sümptomiteks on iiveldus ning oksendamise. Tavaliselt tekib ka pearinglus ning peavalu, harvem kõhulahtisus.

Jälgi lapsi, vajadusel selgita neile, mis on merehaigus ja juhenda, kuidas sellega toime tulla. Täiskasvanutele mõeldud ravimid ei pruugi lastele sobida, oksendamise vältimiseks aitab ka jäätükikeste või sidruni imemine.

Merehaigust on alati lihtsam ära hoida kui ravida, seepärast on olulised eelkõige profülaktilised meetmed.

- väldi alkoholi ning tubaka tarvitamist
- väldi liigset söömist, samuti ka tühja kõhtu
- kasuta mõnd iiveldusvastast ravimit, mida saab apteekide käsimüügiletist
 - püüa hingata rahulikult ja sügavalt, võimalusel viibi värskes õhus
 - kui oled kajutis, siis heida pikali ja sule silmad

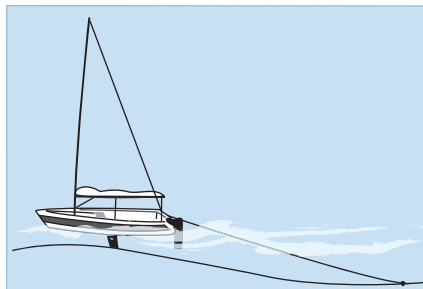
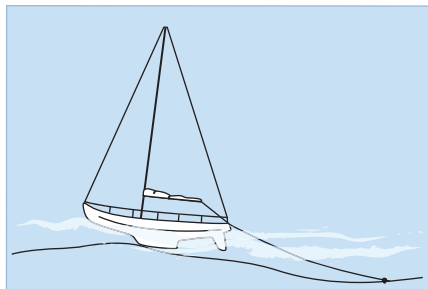
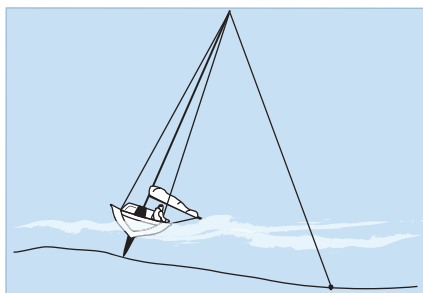
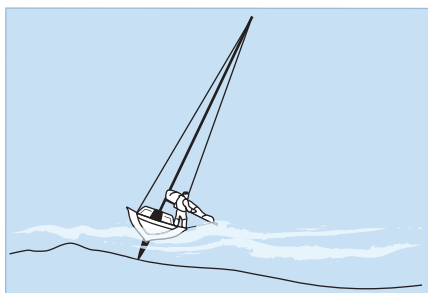
MADALAL

Hinda olukorda ja mõtle oma järgnev tegevus hoolikalt läbi. Kui veesõiduk ei leki, ürita see vabastada sama teed pidi, kust tulid, tagasi liikudes. Võid kasutada vintsi, kui saad ankru piisavalt kaugele välja viia. Ka veesõidukile põiki- või pikikalde tekitamine on kasuks, et vähendada süvist madalale sattunud põhja või kiilu kohalt (vt jooniseid).

Kui veesõiduk lekib, leia vigastus ja püüa peatada vee juurdevool. Võimaluse korral topi auk seestpoolt kinni ja toesta. Mõnikord kui meri on vaikne ja lekk suur, on mõistlik jääda madalale, üritamata madalalt vabaneda. Kutsu abi.

Madalalt vabanenud ja ujuvus korras, ürita sõita lähemasse randa või sadamasse. Reisi jätku vaid siis, kui vigastused on kõrvaldatud ja oled veendunud, et juhtum ei ohusta sõidu jätkamist.

Paadi madalalt vabastamine

Kui veesõidukilt tuleb lahkuda

Jää pardale nii kauaks kui võimalik. Kutsu abi, edasta hädasignaale. Kui veesõiduk on uppumas pane enne vette hüppamist selga täiendavad (võimalusel kuivad) riided ja müts. Kui on päästeülirikond (türp), siis pane see selga.

Veesõidukilt lahkudes lase päästeparv vette ja roni sisse. Kui on olemas EPIRB-avariipoi, lülita see tööle. SART-transponder lülita sisse siis, kui päästelaev- või õhusõiduk on läheduses. Päästeparves peaksid olema täiendavad hädasignaali edastamise vahendid ja raadiosaatja. Võimalusel püüa jääda veesõiduki lähedale.

MERESIDE

Merel kasutataval raadiojaamal peab olema sagedusluba (veesõiduki raadioluba), mis annab õiguse kasutada meresidesagedusi seadusega määratud tingimustel. Igal Sideametis registreeritud raadiojaamaga veesõidukil on oma üheksanumbriiline kood.

Kindlaks määratud meresagedustel saab kuulata eelkõige ilma- ja navigatsioonihoiatusi. Raadioside operaatori tunnistuse omanik võib ka teiste aluste, kaldajaamade ja sadamatega ühendust võtta. Hädaolukorras võib meresidet kasutada ka siis, kui raadio kasutajal ei ole operaatori tunnistust.

Mereside on rahvusvaheline. Peamine hädaabi, kutsungite ja eelteadete edastamise kanal on 16 (156,800 MHz). See on avatud kõikide kaldajaamade ja aluste jaoks (pidev raadiovõtt), info iseloomust olenevalt suunatakse edasi teisele töökanalile.

Kanalid 6, 8 ja 77 on üldjuhul laevade infovahetuseks. Kanalid 9, 10, 12, 14 on sadamatega side pidamiseks (täpsem info lootsiraamatus), kanal 13 on merepääste ja ohutuse jaoks ning ka Tallinn VTS-i suhtluskanal. Kanalil 69 edastab Tallinn Raadio ilmaprognoose, tormi- ja navigatsioonihoiatusi. Ühtlasi on see ka piirivalve ning operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskusega suhtlemiseks ning riigilaevastiku töökanal.

Väikelaevnike jaoks on nii meil kui naaberriikides kanalid 72 ja 77, aga ka L1 (155,500 MHz) ja L2 (155,525 MHz).

DSC on digitaalne selektiivne väljakutse aparaat, mis uuematel raadiojaamadel on sisse ehitatud. Selle andmeedastus toimub kanalil 70, info jõuab kõigi sagedusalas olijateni. DSC raadiojaama saab ühendada GPS-ga. Hädanupu vajutamisel saadetakse andmeedastusena hädateade, mille võtavad kõik levialas olevad DSC raadiojaamad automaatselt vastu. Andmeedastusega on võimalik saata ka detailsem hädasõnum (koordinaadid, laeva kutsung, õnnetuse kirjeldus jm). Nii tegutsedes hoitakse info edastamisel aega kokku ja päästjad saavad hädasolija poole viivitamatult teele asuda.

Pea meeles, et tavalise käsiraadiojaama (*walkie-talkie*) võimsus ja seega kuuldeulatus on väike ja sellega ei pruugita sind kuulda.

Raadiosides on **hädasignaali**ks MAYDAY, mille järel antakse **hädateade**. Edastatakse suuliselt raadiotelefoniga. Edastamise ja vastuvõtmise kord ja protseduurid on rahvusvaheliste raadioside eeskirjadega täpselt määratud.

Kiirteate signaal on PAN-PAN, edastatakse samuti raadiotelefoniga. Peale signaali edastatakse **sundolukorra teade**. Antakse juhul kui ei ole otsest ohtu oma veesõidukile, näiteks on inimene üle parda kukkunud, märgatakse punast raketti või kui otsitakse kadunud veesõidukit.

Raadiosides kasutatakse ka **ohutussignaali** SECURITÉ. Signaalile järgneb **hoiatus-teade**, mis sisaldab tähtsat navigatsioonilist või meteoroloogilist infot. Ohutussignaali ja hoiatusteate eelinfo antakse avarii- ja väljakutsekanalil 16, edasine info viidatud töökanalil. Järgnev teade on tavaliselt suunatud kõigile (tormihoiatus, oluline navigatsiooniteade). Hoiatusteatele ei vastata, hinnatakse, kui oluline see on oma meeskonna ja laeva jaoks ning tegustatakse vastavalt. Ohutussignaali- ja teade edastatakse ka juhul kui veesõiduk on kaotanud juhitavuse.

Eestis koolitavad raadiooperaatoreid Eesti Mereakadeemia ja Reval Merekooll, kursused toimuvad ainult Tallinnas.

Hädaolukorrast teatamine

Õnnetusjuhtumist või hädaolukorrast teata Piirivalveameti Operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskusesse raadio teel **16. kanalil**, telefonitsi **692 2500**.

Mobiiltelefonilt helistades võib valida ka hädaabi numbri **112**. Teata kohe, et hädaolukord on veekogul (kas merel, jõel või järvel) ning sind ühendatakse päästjatega.

Hädateatega edasta:

- enda ja veesõiduki nimi ning sidepidamise võimalused
 - võimalikult täpselt enda või õnnetuspaiga asukoht
 - juhtumi kirjeldus
 - kas on vigastatuid või on oht inimestele
 - missugust abi vajatakse

HÄDASIGNAALID

Ka kogenud veesõitja võib sattuda olukorda, mil abi on hädavajalik. Hea, kui hädaolukorrad on varem läbi mõeldud ja selleks end treeninud.

Hädaolukorrast teatamiseks lase rakette, kuid signaali võid anda ka plinktulega, käsi üles alla liigutades või otsimises osalevale õhusõidukile päikesekiiri peegeldades.

Pimedas lase esmalt raketid ja alles päästjate lähenedes kasuta säratuld. Säratuli hoia alati allatuult, et sädemed ei lendaks veesõidukile ega kõrvetaks kätt. Kasutatud hõõguv tõrvik kustuta vees.

Pürotehnikat peab hoidma väikelaevas veekindlas pakendis ja seda ei tohi kasutada pärast valmistaja poolt näidatud kasutusaja lõpptähtaega.

- valgus- või helisignaali SOS ••• - - - •••
- punane rakett
- oranž suits
- MAYDAY 16. kanalil
- paugud umbes minutiliste vahedega
- punane säratuli
- käte üles-alla liigutamine
- appihüüe või vile kasutamine
- N lipp C lipust ülalpool
- neljakandiline lipp ja selle all või kohal kera-
taoline ese
- lahtine tuli ja sellest tekkiv suits
- oranž kangas, millel on must kera ja ruut
- värvilaik vees

.....

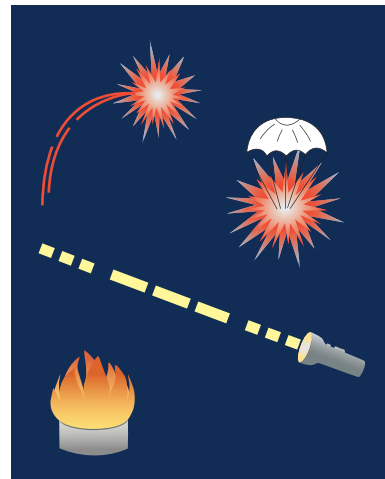
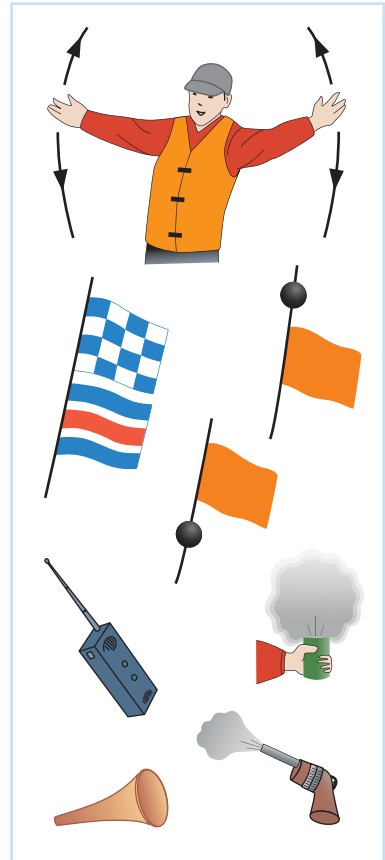
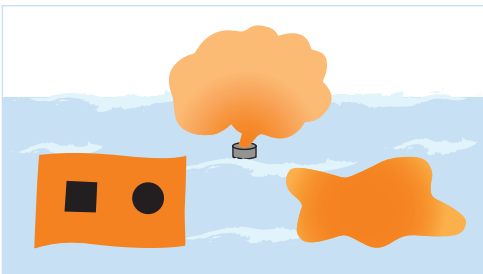
**Hädasidekanalit või -numbrit
kasuta hädaolukorrast teatamiseks
ja ka valeteate tühistamiseks**

**Täpne kohamäärang on abi
kiire saabumise eelduseks!**

.....

Päästjate saabudes korda:

- missugune on olukord
- kui palju on inimesi pardal
 - kas on vaja arstiabi
- paadi vigastused (kahjustused)

PEATUMISMÄRGUANDED

Järelevalveorganid – politsei, piirivalve, toll, keskkonnainspeksioon, Veeteede Amet – võivad vajadusel paadi peatada. Peatamiskäsku tuleb täita.

Käsk võidakse anda:

- peatumismärgiga **STOP**
- koodlipuga **L**
- helisignaaliga (L) • — • •

või ka:

- prožektoril valgusega
- valge raketi laskmisega
- paugutamisega
- helisignaaliga
- muul sarnasel viisil

Väikelaev tuleb peatada järelevalveametnike nõudmisel dokumentide ja väikelaeva kontrolliks. Kui seejuures nõutakse väikelaevalt manöövrit, mis on väikelaevale ohtlik, võib väikelaeva juht jätta korralduse täitmata, teatades sellest korralduse andnud järelevalveametnikule ning leppides kokku kontrollimist võimaldava koha suhtes.

VEESÕIDUKI KORRASHOID

Veesõidukit on kerge korras hoida, kui puhastad selle pindu korrapäraselt. Kasuta kaltsu või harja ja pesupulbrit. Kõige paremini sobivad väikese fosfaadisaldusega keskkonnasõbralikud pesuained.

Hoida ka veesõiduki veealune osa puhtana:

- sileda kere pinnaga on veetakistus väiksem ja mootor ökonoomsem
- kontrolli veesõiduki põhja suve jooksul mitu korda
- kui veesõiduk ei ole pikemat aega kasutusel, siis tõsta see pigem kaldale, ära lase sadamavees seistes vesikasvudel tekkida

Plastikkere tuleks vahatada paar korda suve jooksul ja uut enne kasutuselevõttu. Väiksempi kriimustus või hõõrdumine kere pinnal on vaja parandada, sest selle vigastuse kaudu imendub niiskust ja kere nõrgeneb tervikuna. Murrud ja praod kerel tuleb anda asjatundjatele hindamiseks.

Peale sõitu kontrolli alati veesõiduki pilssi, et sinna ei oleks sattunud vett, kütust ega õli. Aurustunud kütus võib järgmisel käivitamisel olla ohtlik. Kui pilss on kuiv, on ka veesõiduki eluiga pikem.

Perioodiliselt tuleb kontrollida, et:

- akudes oleks piisavalt vedelikku
- kütuse filtris poleks vett ega sadet
- paadi käigutuled on töökorras

Enne sisemootoriga veesõiduki veeskamist ava mootoriruumi luuk ja kontrolli, et:

- pilss oleks puhas ja ei oleks tunda kütuse lõhna
- õlide ja jahutusvedeliku nivoo on normi piires ning veorihmad pingul
- kingstonid ja kere veevõtuavad oleksid töökorras ning puhtad
- kõik elektriühendused on korras ja kuivad ega ole oksüdeerunud

Mootori hooldus

Mootori korrapärane ja täpne hooldus kindlustab selle häireteta töö ja pika kasutusea.

- kasuta õiget kütust ja määrideõlisid
- hoolda mootorit vastavalt selle juhendile
- kord aastas kontrolli gaasi- ja süütesüsteemi
- kui jääb oskustest puudu, lase mootorit hooldada asjatundjatel

Pidev liigne koormus (nt. üleaarne last) lühendab mootori eluiga ja suurendab kütusekulu.

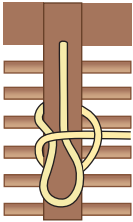
Kontrolli, et sõukruvi oleks terve. Vigastatud sõukruvi suurendab kütusekulu ja kahjustab mootorit ning ülekannet. Pikkadel sõitudel hoia paadis teist sõukruvi tagavaraks.

Mootori hooldusraamat hõlbustab mootori hoolduse kava jälgimist, hooldusjuhendi saad mootorit ostes. Kui sul juhendit pole, siis hangi see edasimüüjalt või valmistajalt. Raamatusse märgi mootori töötunnid, õlivahetused ja muud hooldused ning kontrollid. Märgi üles ka parandustööd ja kütuse tankimised.

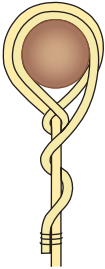
SÕLMED

Otste kinnitamiseks ja jätkamiseks kasuta lihtsalt käsitatavaid meremehe sõlmi!

puksiirsõlm

mastisõlm

kaheksasõlm

õigesõlm

soodisõlm

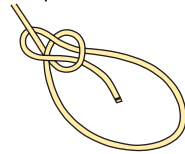
topeltpaalisõlm

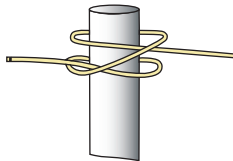
topeltsoodisõlm

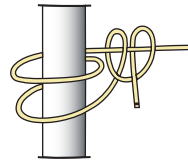
paalisõlm

seasõrg

ankrusõlm

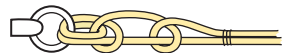
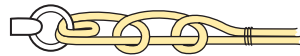
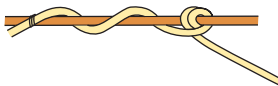
rehvisõlm

ankrusõlm

stoppersõlm

HEAD MERETAVID

- omastele ja tuttavatele teatatakse sõidu siht ja ajakava, samuti ka muudatustest oma plaanides
- kaptenile ei vaielda vastu, eriti kriitilistes olukordades
- teiste liiklejate suhtes ollakse alati tähelepanelik
- teise veesõidukiga kohtumisel (eriti kitsuses) muudab lahknemisolukorra tekkides kurssi see veesõiduk, kel manöövrit lihtsam teha, juba enne reeglite rakendumist
- kurssi muudetakse nii, et see oleks teisele laevale nähtav ja üheselt mõistetav
- võidu purjetamisel ei provotseerita kriitilist lähenemist, kuna teises jahis võib olla vähem kogunud roolimees
- vette ei heideta jäätmeid, õlijääke ja käimla sisu
- kalastajaid ei häirita
- merel korjatakse vendrid pardale, ei jäeta poordi rippuma
- lähedalviibijad aitavad hädasolijaid
- merele ei minda korrast ära veesõidukiga
- vastutulijat ja möödujat tervitatakse käeviipega
- sõbralik ollakse ka nendega, kes seda sinu vastu ei ole

HEAD SADAMATAVID

- saabujal aidatakse silduda
- seisval veesõidukil viibija aitab, kui sildutakse tema kõrvale
- ei tekitata vöörilaineid, ka jõesadamas
- sadamas otsitakse oma veesõiduki suurusele sobiv koht
- kaile-pollarile otsi kinnitades arvestatakse sellega, et ka teised saaksid otsad samast kinnituskohast probleemideta lahti päästa
- poile sildudes paigaldatakse vendrid ka siis, kui naaberkohad on vabad
- pilsivett ei tühjendata sadamavette vaid kogutakse kaldamahutitesse
- sadamas ei lärmata
- loata ei astuta võõra laeva tekile
- tormi või muu ohu korral kontrollitakse lisaks oma veesõidukile ka teiste kinnitustsi
- hoolitse selle eest, et veesõiduk oleks klaaritud ning välimuselt esteetiline
- enne merele minekut kuula kogunud meremeeste nõuandeid
- slipp või looduslik veeskamiskoht jäetakse vabaks
- haagist ega seda vedavat sõidukit ei jäeta teistele ette

KASULIKKE VIITEID

- ▶ Veeteede Amet: www.vta.ee
- ▶ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: www.mkm.ee
 - ▶ Eesti Riiklik Autoregistrikeskus: www.ark.ee
 - ▶ Piirivalveamet: www.pv.ee
 - ▶ Päästeamet: www.rescue.ee
 - ▶ Keskkonnainspeksioon: www.kki.ee
- ▶ Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus: www.riks.ee
 - ▶ Sideamet: www.sa.ee
 - ▶ Riigi Teataja: www.riigiteataja.ee
 - ▶ Merenkululaitos: www.fma.fi

- ▶ Eesti Väikesadamate Liit: www.vaikesadamad.ee
 - ▶ Eesti Jahtklubide Liit: www.puri.ee
- ▶ Eesti väikesadamad: www.marinas.nautilus.ee
 - ▶ Väikelaevajuhi foorum: www.kipper.ee
 - ▶ Emajõe Nupuklubi: www.nupuklubi.ee
 - ▶ Mereuudised: www.mereblog.com
 - ▶ Meremehe infoleht: www.hot.ee/eka
- ▶ Eesti sadamate plaanid: www.deeppoint.eu/sadamad/
 - ▶ Hoia Eesti Merd: www.hem.ee

- ▶ Navigaator: www.ajakirinavigaator.ee
 - ▶ Paat: www.ajakiripaate.ee
 - ▶ Venelehti: www.veneleti.fi

OHUTUT MERESÕITU!

.....

Esikaane foto: Andres Kriis
Kujundus: Maris Väling